

ЖАМОАДА ЎЗARO МУНОСАБАТЛАР ВА УЛАРНИНГ ЎЙИН НАТИЖАЛАРИГА ТАЪСИРИ

Миржамолов Сирожиддин Хайриддинович

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Малака ошириш институти

Жисмоний тайёргарлик цикли катта ўқитувчиси

shokiralbekov@gmail.com

Аннотация: Мазкур мақолада спорт жамоаларида ўзаро муносабатларнинг аҳамияти ва уларнинг ўйин натижаларига таъсири муҳокама қилинган. Жамоа аъзолари ўртасидаги ижобий муносабатлар, ўзаро ишонч, ҳамкорлик ва самарали мулоқот жамоанинг умумий самарадорлигига қандай таъсир қилиши илмий жиҳатдан таҳлил қилинган. Олиб борилган тадқиқотлар натижаларига кўра, жамоадаги ижтимоий муҳит спортчиларнинг руҳий ҳолати ва турли вазиятлардаги қарор қабул қилиш сифатини яхшилаши мумкинлиги таъкидланган. Шунингдек, мақолада мутахассислар фикри ва амалиётдаги ҳолатлар асосида таҳлил қилинган тавсиялар берилган.

Калит сўзлар: жамоавий муносабатлар, спорт жамоаси, ўйин натижалари, ишонч, ҳамкорлик, ижтимоий муҳит.

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ В КОМАНДЕ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА РЕЗУЛЬТАТЫ ИГРЫ

Миржамолов Сирожиддин Хайриддинович

Старший преподаватель цикла физической подготовки

Институт повышения квалификации МВД Республики Узбекистан

shokiralbekov@gmail.com

Аннотация: В данной статье обсуждается важность взаимоотношений в спортивных командах и их влияние на результаты игры. Научно проанализировано, как положительные отношения, взаимное доверие, сотрудничество и эффективное общение между членами команды влияют на общую эффективность команды. По результатам проведенных исследований было отмечено, что социальная среда в команде может улучшить психическое состояние спортсменов и качество принятия решений в различных ситуациях. Также в статье представлены рекомендации, проанализированные на основе мнения экспертов и практических ситуаций.

Ключевые слова: командные отношения, спортивная команда, результаты игры, доверие, сотрудничество, социальная среда.

TEAM RELATIONSHIPS AND THEIR INFLUENCE ON GAME RESULTS

Mirzhamolov Sirojiddin Khayriddinovich

Senior teacher of physical training cycle

Institute for Advanced Studies of the Ministry of Internal Affairs

of the Republic of Uzbekistan

shokiralbekov@gmail.com

Abstract: This article discusses the importance of relationships within sports teams and their impact on game results. It has been scientifically analyzed how positive relationships, mutual trust, cooperation, and effective communication among team members influence overall team effectiveness. Based on the results of the conducted research, it was noted that the social environment in the team can improve the mental state of athletes and the quality of decision-making in various situations. The article also presents recommendations analyzed based on expert opinions and practical situations.

Keywords: team relations, sports team, game results, trust, cooperation, social environment.

КИРИШ

Жамоавий спорт турлари нафақат жисмоний маҳорати, балки жамоа аъзоларининг ўзаро муносабатлари орқали ҳам муваффақиятларга эришади. Жамоадаги ижтимоий муҳит, ўзаро ишонч ва ҳамкорлик даражаси нафақат спорт натижаларига, балки жамоа аъзоларининг шахсий ўсишига ҳам сезиларли таъсир кўрсатиши мумкин. Бугунги кунда жамоавий муносабатларнинг аҳамиятини акс эттирувчи тадқиқотлар кўпаймоқда. Ушбу мақолада жамоадаги муносабатларнинг муҳим жиҳатлари ва уларнинг ўйин натижаларига таъсири илмий нуқтаи назардан ўрганилади.

Жамоада ўзаро муносабатларнинг аҳамияти.

Жамоадаги муносабатлар спортчиларнинг психологик ўзини тутиши ва жисмоний кўрсаткичларига таъсир кўрсатувчи асосий омиллардан бири ҳисобланади. Мутахассисларнинг фикрича, жамоа ичидаги ижобий муҳит спортчиларни қўллаб-қувватлайди, стресс даражасини пасайтиради ва муваффақиятга бўлган интилишни оширади. Мисол учун, психолог Жон Максвелл таъкидлаганидек, “Жамоадаги ишонч муваффақиятнинг асосий пойдевори ҳисобланади”. Унинг фикрига кўра, жамоа аъзолари ўзаро ишончли муносабатлар ўрнатган тақдирда, уларнинг биргаликдаги ҳаракатлари

самарадорлиги ортиб боради. Шунингдек, ижтимоий муҳитнинг мотивацияга таъсири ҳам муҳим аҳамиятга эга. Жамоадаги ижобий муносабатлар спортчилар ўртасидаги рақобатни соғлом шаклга келтиради ҳамда уларни бир-бири билан ҳамкорлик қилишга ундайди. Бундай муҳитда ҳар бир жамоа аъзоси ўзини қадриятли ҳис қилади ва бу ҳолат унинг шахсий маҳоратини намоён қилишга ёрдам беради.

Тадқиқот натижалари. Олиб борилган илмий тадқиқотлар жамоадаги муносабатларнинг ўйин натижаларига қандай таъсир қилишини кўрсатиб берди. Масалан, 2020 йилда Германияда ўтказилган тадқиқот натижаларига кўра, жамоа аъзолари ўртасидаги мулоқот даражаси юқори бўлган жамоаларнинг ўйин натижалари бошқаларга нисбатан 25% га яхшироқ бўлган. Тадқиқотда иштирок этган спортчиларнинг фикрича, жамоадаги ишонч ва қўллаб-қувватлаш уларнинг руҳий барқарорлигини таъминлаган. Бошқа бир тадқиқотда эса жамоа аъзолари ўртасидаги низоларнинг ўйин натижаларига салбий таъсир кўрсатиши аниқланган. Масалан, жамоа раҳбарияти томонидан низоларни тўғри бошқариш ва уларни бартараф этиш бўйича чоралар кўрилган жамоаларда самарадорлик сезиларли даражада ошган.

Мутахассислар фикри. Жамоавий муносабатлар бўйича мутахассислар жамоадаги ижтимоий муҳитни яхшилаш учун қуйидаги тавсияларни беришади:

1. Мулоқотни рағбатлантириш: Жамоа аъзолари ўртасидаги очиқ ва самимий мулоқотни таъминлаш муҳим саналади. Мутахассисларнинг фикрича, жамоадаги ҳар бир аъзо ўз фикрини эркин билдириши учун имконият яратиш керак.

2. Психологик қўллаб-қувватлаш: Спортчиларнинг руҳий ҳолатига эътибор қаратиш ва уларни қўллаб-қувватлаш жамоа муҳитини яхшилайдди.

3. Мақсадни аниқ белгилаш: Жамоа учун ягона мақсад ва стратегияни шакллантириш, барча аъзолар ўртасида бирдамликни таъминлайди.

4. Низоларни ҳал қилиш: Жамоадаги низоларни барвақт аниқлаб, уларни тўғри ҳал қилиш самарадорликни оширади.

ХУЛОСА

Жамоавий муносабатлар спорт жамоаларининг муваффақияти ва ўйин натижаларига сезиларли таъсир кўрсатади. Ижобий ижтимоий муҳит, ишонч ва самарали мулоқот жамоа аъзоларининг шахсий ва жамоавий самарадорлигини оширади. Тадқиқотлар ва мутахассислар фикри асосида жамоадаги муносабатларни яхшилаш бўйича самарали тавсиялар ишлаб чиқилган. Бундай ёндашувлар спорт жамоаларининг муваффақиятини кафолатлайди.

АДАБИЁТЛАР

1. Хонхожаева М.Р. Мактабгача ёшдаги болалар ижтимоийлашувида жамоанинг ўрни. // Central Asian Academic Journal of Scientific Research. 2022.
2. Абдурасулов Ж. Ҳарбий жамоанинг психологик аспекти. // Бюллетень педагогов нового Узбекистана.
3. Brown P. Building Trust in Teams: A Psychological Approach. Wiley Publications. 2018.
4. Johnson D.W., Johnson F.P. Joining Together: Group Theory and Group Skills. Pearson. 2017.
5. Schmidt M., Tannenbaum R. The Impact of Team Communication on Sports Performance. *Journal of Sports Psychology*, 2020. 35(2), 123-135.
6. Столяров В.И. и др. Влияние принципов организации спортивного соревнования студентов на их ценностные ориентации. // Ученые записки университета им. П.Ф.Лесгафта. 2020.
7. Алексеева Н.И. Разрешение межличностных конфликтов в спортивной команде. // Вестник Костромского государственного университета. 2015.
8. Smith R., Jones T. The Psychology of Team Dynamics in Sports. Routledge. 2020.
9. Maxwell J. Teamwork Makes the Dream Work. Harper Collins Publishers. 2015.